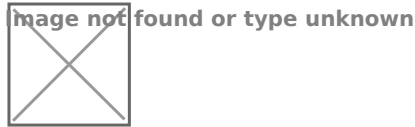

Patriarhul Daniel: Sfântul Ilie Tesviteanul, prevestitor tainic al lucrării Mântuitorului Hristos (Text integral)

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a vorbit luni, la Paraclisul „Sfântul Ierarh Grigorie Luminătorul, Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul și Sfântul Cuvios Daniil Sihastrul” al Reședinței Patriarhale, despre Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul ca „prevestitor tainic al lucrării Mântuitorului Hristos”.

„Deși Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul nu a lăsat profeții scrise, ca alți proroci, lucrările minunate pe care le-a săvârșit el au prefigurat tainic lucrări viitoare ale Domnului Iisus Hristos”.

Preafericirea Sa a amintit că „în România, Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul este ocrotitorul aviatorilor, al energeticienilor și al agricultorilor. În poporul român există o mulțime de biserici închinete Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul, pentru că el este considerat grabnic ajutor orfanilor, văduvelor și oamenilor săraci care se află în situații grele”.

Patriarhul Daniel le-a urat celor care își serbează onomastica „ani mulți cu sănătate și ajutor de la Dumnezeu”.

Text integral:

Sf. Ilie Tesviteanul, apărător al dreptei credințe, ocrotitor al sărmanilor și prevestitor tainic al lucrării Mântuitorului Hristos

„În vremea aceea se mirau toți de cuvintele harului care ieșeau din gura lui Iisus și ziceau: Nu este, oare, Acesta fiul lui Iosif? Și El le-a zis: Cu adevărat, Îmi veți spune această pildă: Doctore, vindecă-te pe tine însuși! Câte am auzit că s-au făcut în Capernaum, fă și aici în patria Ta. Și le-a zis: Adevărat zic vouă că nici un proroc nu este bine primit în patria sa. Și adevărat vă spun că multe văduve erau în zilele lui Ilie în Israel, când s-a închis cerul trei ani și șase luni, încât a fost foamete mare peste tot pământul, și la nici una dintre ele n-a fost trimis Ilie, decât la Sarepta Sidonului, la o femeie văduvă. Și mulți leproși erau în Israel în zilele prorocului Elisei, dar nici unul dintre ei nu s-a curățat, decât Neeman Sirianul. Și toți în

sinagogă, auzind acestea, s-au umplut de mânie. Și, ridicându-se, L-au scos afară din cetate și L-au dus până pe sprânceana muntelui pe care era zidită cetatea lor, ca să-L arunce în prăpastie; iar El, trecând prin mijlocul lor, a plecat de acolo.” (Luca 4, 22-30)

„Cel ce ai fost înger în trup, temeiul prorocilor și al doilea Înaintemergător al venirii lui Hristos, Ilie slăvitul, care ai trimis de sus lui Elisei har, bolile alungă și pe cei leproși curățește. Pentru aceasta și celor ce-l cinstesc pe el le izvorăște tămăduiri” (Troparul Sfântului Slăvitului Proroc Ilie Tesviteanul).

Astăzi, Biserica noastră serbează pomenirea Sfântului Slăvitului Proroc Ilie Tesviteanul. Acest sfânt al Vechiului Testament are zi de pomenire însemnată cu cruce roșie în calendar, pentru că el este cel mai popular dintre sfinții Vechiului Testament. Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul a trăit în secolul al 9-lea înainte de Hristos, în timpul regelui Ahab și al soției sale Izabela. Regele Ahab a domnit între anii 874-853 î. H..

Viața și faptele prorocului Ilie Tesviteanul sunt prezentate în Cartea a III-a și Cartea a IV-a ale Regilor. Prorocul Ilie a fost de la naștere însemnat cu prezența harului lui Dumnezeu în viața sa, deoarece tatăl său, preotul Sovac din Tesvi sau Tesva Galaadului, atunci când s-a născut copilul a văzut împrejurul copilului niște oameni îmbrăcați în haine albe care îl hrăneau cu flacăra de foc.

Aceasta înseamnă că el a primit Duhul Sfânt, atât cât era posibil în Vechiul Testament, încă de la nașterea sa, pentru a avea râvnă față de cele sfinte, a fi lumină pentru popor și a vesti voia lui Dumnezeu în lume. Numele Sfântului Ilie în limba ebraică este Eliahu care înseamnă Iahveh este Dumnezeu.

Sfântul Proroc Ilie, numit în troparul sărbătorii Slăvitul sau Măritul, este un om cu foarte multe virtuți. În primul rând, el a fost un om al rugăciunii, al postului și al înfrânării, trăind în feciorie toată viața. În al doilea rând, el a fost un apărător al credinței adevărate, când poporul evreu a început să se închine la dumnezei păgâni. De asemenea, Sfântul Ilie a fost ajutor milostiv al orfanilor și al văduvelor, dar și muștrător al celor care săvârșesc nedreptăți.

Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul a mărturisit credința în singurul Dumnezeu adevărat, când poporul evreu, sub conducerea regelui Ahab, a devenit închinător la idoli păgâni. Adică poporul, la îndemnul regelui, și regele la îndemnul soției sale Izabela, care era de alt neam, din Fenicia, și de altă credință decât credința iudaică, a început să se închine zeilor Baal și Așera (sau Astarta), construind multe altare în cinstea acelora, și, astfel, s-a îndepărtat de la dreapta credință strămoșească a

evreilor, primită de aceștia de la Moise.

Pentru a îndrepta această rătăcire, prorocul Ilie a fost trimis de Dumnezeu să-l certe pe regele Ahab și să-i spună că, din cauza îndepărtării lui de credința adevărată a evreilor, va veni pedeapsă de la Dumnezeu peste țară și popor, încât nu va ploua trei ani și șase luni. Și într-adevăr, timp de trei ani și șase luni nu a căzut ploaie, încât era secetă și foamete mare, iar multe animale mureau din cauza foametei și a secetei.

Îndată după aceea, deoarece regele și regina voiau să-l omoare, Sfântul Ilie a fugit în altă țară, unde regele Ahab nu avea jurisdicție, în părțile Sidonului, și s-a așezat acolo, pe valea râului Chedron, lângă un pârâiaș numit Cherit, folosind apă din acest pârâu, până când într-o zi pârâul a secat. În timpul acestui refugiu, Sfântul Ilie era hrănit cu pâine și carne de către corbi trimiși de Dumnezeu.

Iar după ce a secat pârâul Cherit, el a mers să locuiască în Sarepta Sidonului, în casa unei femei văduve care avea un singur copil, un fiu orfan de tată. Femeia văduvă a spus prorocului Ilie că a adunat ultimele vreascuri de lemne, pentru ca din ultima mână de făină și cu puțin untdelemn care a mai rămas, să facă o turtă ca să mănânce ea și copilul, iar apoi să moară, deoarece era foamete foarte mare.

Atunci, Prorocul Ilie i-a spus femeii văduve de la Sarepta Sidonului că, atât timp cât va sta el în casa ei, nici făina, nici untdelemnul nu se vor termina. Într-adevăr, acestea nu s-au terminat, pentru că Sfântul Ilie a săvârșit minunea înmulțirii permanente a unei cantități mici de untdelemn și de făină.

Într-o zi, însă, fiul acestei femei a murit, iar femeia s-a jeluț mult, a plâns, crezând că din cauza păcatelor ei de odinioară a murit copilul. Dar Sfântul Ilie a încurajat-o și a spus că îl va învia pe copil prin rugăciunile sale adresate lui Dumnezeu. După cum a promis, Sfântul Ilie a înviat pe copilul văduvei din Sarepta Sidonului și l-a dăruit mamei sale.

Apoi, după ce s-au împlinit trei ani și șase luni, Sfântul Ilie a mers din nou la curtea regelui Ahab și i-a spus: trebuie să arătăm poporului care este credința adevărată. El i-a cerut regelui să vină la Muntele Carmel ca să dovedească adevărata credință. Regele și regina au chemat acolo 450 de preoți ai lui Baal și 400 de preoți ai zeiței Așera (sau Astarta).

La îndemnul Sfântului Ilie, preoții lui Baal și ai Așerei au făcut altar de jertfă, iar Sfântul Ilie a făcut și el un alt altar de jertfă, din piatră, a pus pe el lemne, apoi carnea de jertfă și a turnat de trei ori apă peste acestea. Sfântul Ilie a cerut preoților lui Baal și ai Așerei, zicând: rugați-vă voi dumnezeului vostru, lui Baal, să

trimită foc din cer peste jertfă. Ei s-au rugat până seara, dar nu a venit niciun foc din cer ca să mistuie jertfa lor.

Însă când s-a rugat Ilie Dumnezeului adevărat, focul a venit asupra jertfei și a ars carnea și lemnele și chiar și pietrele din care a fost alcătuit altarul de jertfă. Atunci, tot poporul a văzut că adevăratul Dumnezeu este Dumnezeul lui Ilie, iar preoții lui Baal și ai Așerei (Astartei) au fost uciși.

Această biruință a Sfântului Ilie asupra credinței false, adică asupra credinței în idoli Baal și Așera, l-a făcut și mai iubit de popor. Din acest motiv, regele Ahab și regina Izabela căutau să-l omoare. Atunci, Sfântul Ilie a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți și a mers la Muntele Horeb. Acolo, într-o mică peșteră, L-a întâlnit pe Dumnezeu.

Mai întâi, a venit un uragan, apoi un cutremur mare, apoi un foc, iar în cele din urmă un vânt subțire, o adiere de vânt lin. Sfântul Ilie a înțeles că Domnul Dumnezeu nu a fost prezent nici în uragan, nici în cutremur, nici în foc, ci în adierea de vânt lin, fără violență, care era o prefigurare a prezenței Duhului Sfânt în viața omului care păstrează dreapta credință.

Către sfârșitul misiunii sale, Sfântul Ilie îl unge proroc în locul său pe Elisei, iar după ce a trecut apa râului Iordan ca pe uscat, un vifor de vânt l-a ridicat în aer și l-a luat într-un car de foc tras de cai de foc. Pe când urca spre cer, Sfântul Ilie i-a lăsat cojocul său lui Elisei, care, la întoarcere, a lovit râul Iordanului cu cojocul primit de la Ilie și a trecut și el Iordanul ca pe uscat.

Astfel, ca și Enoh, Sfântul Ilie a fost ridicat la cer și nu a trecut prin moarte. El trăiește, se află în cer. Împreună cu Moise, Sfântul Ilie s-a arătat pe muntele Tabor la Schimbarea la Față a Domnului Hristos (Matei 17, 1-3; Marcu 9, 4; Luca 9, 29-31). Sfânta Scriptură (Maleahi 4, 5-6) și Tradiția bisericească învață că Sfântul Ilie va veni pe pământ la sfârșitul lumii, înaintea celei de-a doua veniri a Domnului Iisus Hristos, pentru a se lupta cu Antihrist. Iar atât Enoh, cât și Ilie vor fi omorâți de către Antihrist. Însă Hristos Se va arăta biruitor împotriva lui Antihrist și îi va învia pe Enoh și Ilie (cf. Apocalipsa 11, 3-12) și pe toți cei care au murit de-a lungul veacurilor.

De aceea, în Acatistul Sfântului Ilie se spune: „Bucură-te, Sfinte Ilie, mărite proroc și înaintemergător al celei de-a doua veniri a lui Hristos”. La prima venire, Înaintemergător al Domnului Hristos a fost Sfântul Ioan Botezătorul, iar la a doua venire a Domnului Hristos, când El „va veni cu slavă să judece viii și morții”, Înaintemergător va fi prorocul Ilie.

Deși Sfântul Proroc Ilie Tesvinteanul nu a scris nicio carte, totuși el este numit în troparul sărbătorii temeiul prorocilor, adică prorocul cel mai puternic, demn de iubit și admirat. De ce? Pentru că el a rămas mare prin faptele sale minunate, un profet care a prefigurat tainic lucrări viitoare ale Mântuitorului Hristos. Așa de pildă, faptul că el a fost hrănit de corbi cu pâine și carne în timp de mare secetă era o prefigurare a Sfintei Euharistii, a pâinii care devine Trupul lui Hristos.

De aceea, în tradiția iconografică bizantină, corbul care îi aduce hrană lui Ilie poartă în plisc sau în cioc o prescură, adică hrana respectivă prefigura Taina Sfintei Euharistii, pe care Domnul Iisus Hristos o va institui spre a fi hrană dătătoare de viață veșnică celor care păstrează dreapta credință și-L mărturisesc pe El în lume (cf. Ioan 6, 54).

De asemenea, faptul că Sfântul Ilie, înainte de a fi ridicat la cer, în car de foc, trece râul Iordan, prefigura taina Botezului lui Hristos în Iordan și Botezul creștin în apă și în Duh Sfânt, prin care omul credincios trece de la viața pământească la viața cerească.

Și faptul că Sfântul Ilie este ridicat la cer într-un car de foc tras de cai de foc arată că această ridicare a lui la cer de către Dumnezeu prefigura înălțarea la cer a Domnului Iisus Hristos pe un nor luminos.

Chiar și învierea fiului văduvei din Sarepta Sidonului era o prefigurare a învierii fiului văduvei din Nain, pe care o va săvârși Domnul Iisus Hristos. Iar pogorârea focului din cer asupra jertfei pregătită de Sfântul Ilie la muntele Carmel prefigura tainic pogorârea Duhului Sfânt peste ucenici la Cincizecime, în chip de limbi de foc, dar și pogorârea Duhului Sfânt peste darurile euharistice, peste pâine și vin, care devin astfel Trupul și Sângele lui Hristos.

Deși Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul nu a lăsat profeții scrise, ca alți proroci, lucrările minunate pe care le-a săvârșit el au prefigurat tainic lucrări viitoare ale Domnului Iisus Hristos.

Iar pentru că Sfântul Ilie Tesviteanul era un om al rugăciunii, al postului și al înfrânării, trăind în feciorie toată viața sa, el a prefigurat viața pustnicilor sau a

monahilor creștini de mai târziu. Sfântul Ilie Tesviteanul a fost mare apărător al credinței adevărate împotriva credințelor false, dar el a fost și un ocrotitor al orfanilor și al văduvelor.

Totodată, Sfântul Ilie Tesviteanul a fost muștrător al celor care săvârșesc nedreptăți sociale (când a muștrat pe Regina Izabela care a ucis pe Nabot, pentru a-i lua via). Aceste fapte și virtuți deosebite ale Sfântului Ilie l-au făcut deodată popular și îndrăgit, prin viața sa și prin minunile sale, în toată istoria creștinismului.

Însă Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul este cinstit nu numai în creștinism, ci și în iudaism și în islam, încât atât creștinii cât și evreii și musulmanii au o deosebită evlavie față de el. Deoarece evreii știu că Ilie trebuie să vină ca înaintemergător al lui Mesia, unii dintre ei păstrează la masă un scaun liber, o farfurie goală și un tacâm disponibile pentru venirea lui Ilie.

Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul este cinstit în popor ca aducător de ploaie în vreme de secetă și muștrător al celor care se îndepărtează de la dreapta credință și nu cinstesc sărbătorile sfinte ale Bisericii. El ne arată că atunci când oamenii se îndepărtează de Dumnezeu Creatorul, creația sau natura înconjurătoare poate deveni ostilă oamenilor. Însă când oamenii împlinesc voia lui Dumnezeu, Dumnezeu trimite milostivițiile și darurile Sale oamenilor.

În România, Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul este ocrotitorul aviatorilor, al energeticienilor și al agricultorilor. În poporul român există o mulțime de biserici închinare Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul, pentru că el este considerat grabnic ajutor orfanilor, văduvelor și oamenilor săraci care se află în situații grele. Peste 150.000 de români poartă numele de Ilie sau derivate: Ilinca, Iliăș, Iliuță... Tuturor le dorim ani mulți cu sănătate și ajutor de la Dumnezeu, spre slava Preasfintei Treimi și a noastră mântuire. Amin.

Foto credit: Ziarul Lumina

basilica.ro